

Formanden: Til Medlemmer af dette Udvalg foreslaas fra de forskellige Sider: *Berthelsen, Goos, Oct. Hansen, Holch, P. G. C. Jensen, Steensen-Leth, Madsen-Mygdal, Nellemann* og *Sehested*. Hvis ingen Indsigelse sker, anser jeg ogsaa disse Medlemmer som valgte. (Ophold.) De ere altsaa valgte.

Derefter gik man til den sidste Sag paa Dagsordenen:

Første Behandling af Forslag til Lov angaaende Fæste-, Leje- og Tjenestehuse.

(Forslaget findes i Tillæg A., Sp. 3477 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Danneskjold-Samsøe: Det foreliggende Lovforslag er omtrent enslydende med det, der i Fjor sendtes op til os fra Folketinget. Med Hensyn til Afsnit II. og III. blev dette Lovforslag gennemgaaende modtaget med Sympati fra de forskellige Taleres Sider, hvad visse Hovedpunkter angaar. Man anerkendte Berettigelsen af de humane Ønsker, der bleve fremsatte i Lovforslaget med Hensyn til Erstatningskrav for de mindre Brugere, idet man mente, at der kunde være Anledning til at skaffe dem noget mere betryggende Forhold end dem, de hidtil have levet under. Jeg skal ikke gentage de forskellige Indvendinger, der bleve gjorte gældende mod disse Afsnit, men vil dog gøre to Bemærkninger, idet jeg ikke mindes, at de Forhold, jeg her skal komme ind paa, bleve omtalte i Fjor. Den ene Bemærkning er den, at i Henhold til Forslaget vil en Bruger, naar Synsforretningen berettiger ham til at opføre Nybygninger, Tilbygninger osv., skønt det maaske sker mod Ejerens Ønske, være berettiget til, naar han fraflytter, at faa Erstatning. Det Tilfælde kan indtræde, at han i Løbet af en Sommer lader opføre slige Tilbygninger, og at han da i Slutningen af Oktober opsiges sin Kontrakt til førstkommende 1ste Maj. I saa Tilfælde vil Ejeren være forpligtet til den 1ste Maj at udrede Omkostningerne for alt, hvad der er gjort. Dette turde dog være noget for overdrevent. At der tilkommer vedkommende Bruger en Ret til at faa Erstatning, vil jeg ikke bestride, men at han med et halvt Aars

Varsel pludselig skal kunne forlange hele Beløbet udbetalt, og udsætte Ejeren for mod sin Villie at maatte udrede denne maaske ret betydelige Sum, synes mig ikke rigtigt. Ejeren kan muligvis risikere ikke at kunne bortleje Ejendommen til en Lejefgift, der svarer til den forøgede Værdi den har faaet. Det forekommer mig derfor, at der i saa Henseende bør tages den Reservation, at Brugeren dog ikke skal have det hele Beløb udbetalt straks, men i Løbet af et vist Antal Aar eller først efter et vist Antal Aars Forløb.

En anden Bemærkning, jeg vilde gøre, er den, at i Henhold til Ordlyden i § 2 har en Bruger Ret til at opføre Tilbygninger og Nybygninger „til Ejendommens Drift som Husmandsbrug eller til Husets Beboelse af Husmanden med Familie.“ Hvad forstaas der i denne Forbindelse ved Familie? Meningen kan dog ikke være den, at Brugeren skal have Ret til at opføre Tilbygninger for at kunne huse Forældre, Svigerforældre eller Svigerbørn; med andre Ord til at udvide Huset til Beboelse af tvende Familier. Dette staar ikke anført, og jeg vil derfor bemærke det. Det kan jo afværges ved en Ændring, f. Eks. en Ændring, som lyder paa, at han kan udvide Ejendommen til Beboelse af Husmanden med Kone og ugifte Børn eller noget lignende. Jeg har ønsket at henlede Opmærksomheden paa disse to Forhold. Jeg haaber, at det eventuelle Udvalg, som jeg formener vil blive nedsat, vil tage dem under Overvejelse. Jeg skal i øvrigt ikke nærmere udtale mig om Detaillerne i de to sidste Afsnit, jeg nærer det Haab, at det vil lykkes Tinget at komme til Overensstemmelse med den højtærede Landbrugsminister om en rimelig Ordning af disse Forhold.

Derimod nærer jeg megen Betænkning med Hensyn til § 1 — Lovforslagets 1ste Afsnit — vedrørende Fæstehuse. I dette Ting blev der i Fjor rejst meget alvorlige Indsigelser mod dette Punkt, og jeg kan heller ikke skønne andet, end at man med Rette kan sige, at det er en uretfærdig Fordring, som her stilles til, og en uretfærdig Byrde, som her lægges paa Ejerne af Husmandsfæstegods. En af de væsentlige Grunde til, at dette Forslag er kommet frem, er jo den, at man har ønsket at forhindre Fæstehusene fra at gaa over til at blive Lejehuse, hvorved de efter den nuværende Lovgivning komme ind under ret lidet betryggende Bestemmelser. Men saafremt det lykkes at faa vedtaget Afsnit II. paa en fornuftig Maade, saa kan jeg